بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތުގެ ނިންމުން

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2019/HC-A/570
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- **އިސްތިއުނާފާ ދެކޮޅު ފަރާތް:** 1. އަޙްމަދު ޢަލީ / ގްރީންފްލާވަރ، ސ. ހިތަދޫ
  2. އިސްމާޢީލް އާސިފް / ފިނިފެންމާގެ، ލ. ގައިދޫ
  3. ޙުސައިން ސަޢީދު / ހުޅުމާލެ ފްލެޓް 07-1-4، ކ. މާލެ
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** މަސްތުކުރުވަނިވިއެއްޗެއްގެ ބާރުގައި ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
އިސްފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމް
ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރައޫފް އިބްރާހީމް

ހުކުމް ތާރީޚް: 13 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1442
26 ޖަނަވަރީ 2021

ހައިކޯޓުގައި މައްސަލަ ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު: 17 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1441

14 ނޮވެންބަރު 2019

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 793/Cr-C/2014
- ނިންމި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- ބާވަތް: މަސްތުކުރުވައިގެން ކުޑަކުއްޖަކާއެކު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުން
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 04 ނޮވެންބަރު 2014
- ނިންމި ތާރީޚު: 30 އޮގަސްޓް 2016

- ޝަރީޢަތް މުޅިއަކުން ފައިސަލާވި ތާރީޚް: (މި ތާރީޚަކީ އިސްތިޢުނާފް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތް އަދި ޝަރީޢަތް އަޑުއެހުމަށް ބޭއްވި ފަހު އަޑުއެހުމުގެ ތާރީޚެވެ)

ތަޢާރަފު:

1. މި މައްސަލައަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 793/Cr-C/2014 ޤަޟިއްޔާ ނިޔާކުރެއްވި ގޮތާއި ސަބަބަށް އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތް ނޫންކަމަށް ބުނެ މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަކީ ސ. ހިތަދޫ، ގްރީންވިލާގެ އަސްލަމް ޒިޔާއު އަދި ޅ. ކުރެންދޫ، ފެހިވިލާގެ އިސްމާޢީލް އާސިފް އަދި ހުޅުމާލެ ފްލެޓް 4-1-07 ޖަސްމިން ސްކުއެއަރ (މިގޮ ފަހުން އިސްތިއުނާފު ތަރުތީބުގެ ދަޢުވާލިބޭ އިސްތިއުނާފު ފަރާތް) އެވެ.

ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ހުކުމްކުރި މައްސަލަ:

2. ސ. ހިތަދޫ / ގްރީންވިލާގެ އަސްލަމް ޒިޔާއުއާއި، ޅ. ކުރެންދޫ / ފެހިވިލާގެ އިސްމާޢީލް އާސިފްއާއި، ހުޅުމާލެ ފްލެޓް 4-1-07 ޖަސްމިން ސްކުއެއަރ 20 އޮގަސްޓް 2014 ވަނަ ދުވަހު 06:30 ހާއިރުކަންނެއްގައި މިމީހުންގެ ބެލުމުން އަސްލަމް ޒިޔާއު (ކުއްޖާގެ އެޑްރެސް، ކުއްޖާގެ ނަން) ގޮވައިގެން ސްކޫޓަރު ދިޔަ މަގުމަތީގައި (ކުއްޖާގެ ނަން) އަސްލަމް ޒިޔާއު ދިޔައީ ހުޅުމާލޭ ފްލެޓް ނަންބަރު 10152 ވަނަ ކުއްޖަކަށް ކޮޓަރިއަކަށް ވައްދާ، މިކޮޓަރި ތެރޭގައި އެކު ތިބި ހުޅުމާލޭ ސްކޫލްގެ އިސްމާޢީލް އާސިފްއާއި، އެކުގައި މިކަމާ ބައިވެރިވެގެން އަސްލަމް ޒިޔާއު (ކުއްޖާގެ ނަން) އާއި ޖިންސީ ގުޅުމެއް ހިންގުމުގެ ޖިންސީ ޢަމަލު ހިންގާ (ކުއްޖާގެ ނަން) އާއި ގެންގޮސް ބަލާއިރު ކުޑަކުދިންނާމެދު ޖިންސީ ގޯނާކުރާ ކުށުގެ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނަށް ދެވޭ ޚާއްޞަ އަދަބުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އާ ޚިލާފަށް، އެއްބަސްވެ

(ނ)ގެ ދަށުން އަސްލަމް ޢަލީއާއި، ޙުސައިން ޝަރީފާއި، އިސްމާޢީލް އާސިފްގެ މައްޗަށް މަސްތުކުރުވައިގެން ކުޑަކުދިންނާމެދު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ފަރާތުން ކުރައްވައެވެ.

ކްރިމިނަލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިޔާވެދިޔަގޮތް:

3. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 793/Cr-C/2014 ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވަނީ،

"ދަޢުވާ: ސ. ހިތަދޫ / ގްރީންވިލާ އަސްލަމް ޢަލީއާއި، ށ. ގޮއިދޫ / ފިރުޒާރީވާގެ އިސްމާޢީލް އާސިފްއާއި، މާލެ / ހ. ފުރުޖާ 4-1-07 ޙުސައިން ޝަރީފްގެ މައްޗަށް ދަރުތަކުން ކަނޑަ މަސްތުކުރުވައިގެން ކުޑަކުދިންނާމެދު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ ކުށުގެ މަސައްކަތުގައި ބައިވެރިވުން، ސ. ހިތަދޫ / ގްރީންވިލާ އަސްލަމް ޢަލީއާއި، ށ. ގޮއިދޫ / ފިރުޒާރީވާގެ އިސްމާޢީލް އާސިފްއާއި، މާލެ / ހ. ފުރުޖާ 4-1-07 ޙުސައިން ޝަރީފް، 20 އޮކްޓޫބަރު 2014 ދުވަހު 06:30 އަށްކަނޑައެޅި ގޮތެއްގައި ލޮބުއިން އަސްލަމް ޢަލީ (ކުއްޖާގެ އުމުރު، ކުއްޖާގެ ނަން) ގާތުގައި ސަލާމަތުން ދިޔަ މަގުމަތީގައި (ކުއްޖާގެ ނަން)، އަސްލަމް ޢަލީ ދިރިއުޅޭ ހ. ފުރުޖާ ނަންބަރު 10152 ދުވަހު ކުއްޖާއަށް ކެތްކުރަން ދައްކާ، މިކަމަށް ލޯބިވެ އޮތް ގޮތަށް ޙުސައިން ޝަރީފާއި، އިސްމާޢީލް އާސިފްއާއި، އަސްލަމް ޢަލީ (ކުއްޖާގެ ނަން) އާއި މަސްތުވާތަކެތި ދީ މިމީހުންގެ ލޮބުއިން ފަހަރަކު މިހާރު (ކުއްޖާގެ ނަން) އޭނާގެ ގަޔަށްވުރެ ބޮޑު ޖިސްމާނީ ގޮތުން ހިފެހެއްޓުމަށް ޢަމަލު ހިންގާފައި ވުމާ ދަރިފުޅުން ޙުސައިން ޝަރީފާއި، އިސްމާޢީލް އާސިފްއާއި، އަސްލަމް ޢަލީގެ މައްޗަށް ކުރާ ދަރިފުޅުގެ އަނބުރައި ޙުސައިން ޝަރީފާއި، އިސްމާޢީލް އާސިފްއާއި، އަސްލަމް ޢަލީ އިންކާރުކުރާގޮތަށް ވާހަކަ، މިދަރިފު ސާބިތުކުރުމަށް ތަކާއި ދަރިފުޅުން ކުރަނީ ބާރުގެ ނިސްބަތަށް ބެލިއިރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނާމެދު ޖިންސީ ކުށްކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ ގޮތެއްގައި ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ބާވަތުގެ ކުށް އެމާއްދާގައި ބުނާ ގޮތަށް މިންވަރަށް ދަރިފުޅުން ކުރަކަމަށްވާތީ، ބުނެވިދިޔަ ގޮތަށް ޢިއްދަތުގައި ޤާނޫނީ ކަންތައްތަކާއިއެކު މަސްތުކުރުވައިގެން ކުޑަކުދިންނާމެދު ޖިންސީ އަމަލެއް ޙުސައިން ޝަރީފާއި، އިސްމާޢީލް އާސިފްއާއި، އަސްލަމް ޢަލީ (ކުއްޖާގެ ނަން) އާއިމެދު

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ސ. [illegible] / [illegible] [illegible]، ހ. [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] 4-1-07 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."

[illegible]

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް:

4. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 793/Cr-C/2014 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާ ގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާތައް ހުށަހަޅާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ؛

4.1 މައްސަލާގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އިޖުރާއާތުތަކުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 47 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ)، (ނ)، (ރ)، (ބ)، (ޅ)، (ކ) އާއި (ވ) ގައި [illegible] ހަމަނުވަނިސް، [illegible] [illegible] މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

4.2 ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އިޖުރާއާތުތަކުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

4.3. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި "މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް އެއަށްވުރެ ދަށު މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، މިބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި އަމަލުކުރަންވީ އުޞޫލު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/HC-A/14 އާއި، 2012/HC-A/129 އާއި، 2015/HC-A/150 ގެ ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވަނިކަމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި އުސޫލަށް ރިޢާޔަތްކުރައްވައި މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

4.4. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް މައްސަލަ ނިންމަވާފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައް

5. މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ މުއްދަތާއި ގުޅޭގޮތުން އިސްތިއުނާފު ޤަވާޢިދު ވަޒަންކުރުމުން މި މައްސަލަ ހިންގުމަށް މިކޯޓުގައި ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އިޖްރާއީ ނުކުތާއެއް ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން ފާހަގަކުރި ނުކުތާއަކީ، 30 އޮކްޓޫބަރު 2016 ގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިމިފައިވާއިރު، އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އޮންނަ މުއްދަތުގައި ދައުލަތުގެ ވަކީލަކު މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކޮށްފައި ނުވާކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާއެވެ. އަދި މިނުކުތާއާ ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފު ޤަވާޢިދު ވަޒަންކުރުމުން ދިފާޢުވާ ފާހަގަކުރަކަން ބަލައިން އަރިހުގައި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވިފައެވެ.

6. ފަހަކަށް މަޙްކަމާގެ ކޯޓުތަކާއި ޖިނާއީ އިސްތިއުނާފުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އޮންނަ މުއްދަތަށް ބެލުމުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/06/SC ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުން، ފަހަކަށް މަޙްކަމާގެ ކޯޓުތަކާއި ޖިނާއީ އިސްތިއުނާފުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް ހައިކޯޓާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދުސްތޫރުއަސާސީގައި ގޮތުގައި ހައިކޯޓުގެ ޤަވާޢިދުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ 10 ދުވަހުގެ މުއްދަތެކެވެ. އަދި 10 ދުވަހުގެ މުއްދަތު ގުނާ ގުނާގޮތުން، އާދައިގެ

ނަންބަރު 2015/05 އާއްމު ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ 10 ދުވަހުގެ މުއްދަތު ގުނާނީ ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމި ދުވަހާއި މުއްދަތު ހަމަވާ ދުވަހާއި ދެމެދުގައި އަންނަ ސަރުކާރު ބަންދު ދުވަސްތައް ނުހިމެނޭ ގޮތަށެވެ. އިސްވެ އިޝާރާތްކުރި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/06/SC ސަރކިއުލަރގެ ކުރިން، ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކާއި ޓްރައިބިއުނަލްތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތައް ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރަންވީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 793/Cr-C/2014 ޤަޟިއްޔާ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނުއިރު އަމަލުކުރެވެން އޮތީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/06/SC ސަރކިއުލަރގައިވާ ގޮތުގެ މަތިންކަން އެނގެން އޮތެވެ.

7. ރައްދުވާ ފަރާތްތަކުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން އިސްތިއުނާފު މިކުރެވޭ މައްސަލައިގެ ޙުކުމް، ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމައިވަނީ 30 އޮކްޓޫބަރު 2016، މި ތާރީޚުގައެވެ. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/06/SC ސަރކިއުލަރގައި ވާގޮތުން، ޙުކުމް ކުރާ ތާރީޚުގެ 10 ދުވަސް ފަހުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ [illegible] މުއްދަތު ހަމަވާކަން އެނގެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަދި (ބ) އަށް ބަލާއިރު، ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގައި [illegible] ކަމަށްވާއިރު، [illegible] ކަމެއްގައިވާނަމަ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތު ފާއިތުވުމަށްފަހުގައި ވެސް، މައްސަލަ ބަލައިގަތުމުގެ އިޚްތިޔާރު ހައިކޯޓަށް ލިބިގެންވާކަން އެނގެން އޮތެވެ.

8. މިމައްސަލަ 30 އޮކްޓޫބަރު 2016 މި ތާރީޚުގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވިނަމަވެސް މައްސަލައިގެ [illegible]

ފަރާތުން އެދުމުން އެ އޮފީހަށް އެ ރިޕޯޓް ލިބިފައިވަނީ 06 ޑިސެމްބަރު 2016 ގައިކަމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ބުނެފައިވެއެވެ.[1] އެ ރިޕޯޓް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ލިބުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 793/Cr-C/2014 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ މުއްދަތެއް އެދި އެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 196-A1/95/2017/6 (15 ޖަނަވަރީ 2017) ސިޓީއިން އެދިފައިވެއެވެ. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 95-CR/196/2017/6 (02 ފެބްރުއަރީ 2017) ސިޓީއިން،[2] ހައިކޯޓުގެ ގަވާއިދުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)[3] ގެ ދަށުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 793/Cr-C/2014 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ހުއްދަ ދީފައިވެއެވެ. މިފަދައިން ހުއްދަ ދީފައިވަނީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ސަބަބަކީ **ޤަބޫލު ސަބަބެއް** ކަމަށް އެ މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންނަށް ފެނިގެންނެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތްދިނުން 02 ފެބްރުއަރީ 2017 ވީ ތާރީޚުގައި ހައިކޯޓުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ދީފައިވެއެވެ.[4] ނަމަވެސް އަދުން އިސްތިއުނާފު ކޯޓު ހުށަހަޅަންޖެހޭކަން [illegible] އޮތް ޤާނޫނު [illegible] ނުވާތީ ކޯޓު ހުށަހަޅާފައި ނުވާކަމަށް، ދައުލަތުން ހައިކޯޓުގެ [illegible] މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކޮށްފައެވެ. އެހެނީ އިސްވެ ދެންނެވިފަދައިން [illegible] ހައިކޯޓުން ހުއްދަދިނުމުން އަލުން ކޯޓު ހުށަހަޅައި، [illegible] މައްސަލަ ހައިކޯޓުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމަށް ގެންދިޔައީ ހައިކޯޓުގައި [illegible] އަދި [illegible] [illegible] ގެންދެވިފައެވެ.

9. ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 (މާނަ ކުރުމުގެ [illegible] ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނު) ގެ 35 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ބަލާއިރު، ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް ވަކި މުއްދަތެއް ކަނޑައަޅައިފައިވާނަމަ، އެކަމެއް ކުރަންވާނީ [illegible]

---

[1] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 196-A1/95/2017/6 ސިޓީ

[2] [illegible]

[3] [illegible]

[4] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 95-CR/196/2017/6 ސިޓީ

[illegible]، ބާޠިލު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ

ހުއްދަ ދިނުމާއެކު އެ މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

10. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާ އިޖުރާއީ ނުކުތާއަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/536 ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible]. [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

-10.1 ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަރީގެ ޤާނޫނު) ގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ) އާއި، ހައިކޯޓުގެ ގަވާއިދުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ރިޢާޔަތް [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] (doctrine of necessity) ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

-10.2 [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ [illegible]

ދުނިޔޭގެ އެންމެހައި ޤާނޫނީ ސިސްޓަމްތަކުގައި މަޢުލޫމާތު ގޮތުންނާއި، އިޖުތިހާދުގެ ގޮތުން އަދި ވަގުތުގެ ގޮތުން ޤަބޫލުކުރެވިފައިވާ ބައެއްކަމާއި، ދިގުގޮތުން ވަގުތުގެ ގޮތުން އެ ބަހުގެ ތަންފީޛުކުރެވޭ ދަށް މަސައްކަތުގެ ދަރަޖަ އިއްވާ ދަރަޖައިން ހާލަތު ވަކި މުއްދަތަކަށް ހާމަކުރުމާއި ދަނޑިވަޅު ވެފައިވާ ގޮތުން ގޮތުން އިސްލާމްދީނާއި ޤާނޫނުގެ ބައްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ނިޒާމުގައި ޤަބޫލުކުރެވިފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައި ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ ހައްޤުތަކާއި ޙުއްރިއްޔަތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން، މައްސަލައެއް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި ޤާނޫނާ ޚިލާފުވާ ކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާ ބާރު ދައުލަތުގެ ޤާނޫނީ ސިސްޓަމްތަކުގެ އިދާރާތަކަށް ގޮތެއް ބަލައިގަތުމަށްޓަކައި ހަދަދީފައިވާ، ދެ ކަމެއްގެ މެދުގައި ވަޒަންކުރުން ކަމާއި؛

10.3- އެގޮތުން ޝަރީޢަތަ ކަމަކީ މަސްއޫލިއްޔަތީ އެކަށީގެންވާ ދައްކާމުގެ ހެކިގައި ޤާނޫނީތަކުގައި ބުރަވާ ދުސްތޫރީ ނިޒާމް ދިފާޢުގެ ބައްޔަތެއްގެ ޝާހިދުކަމާއި އިސްލާމީޝަރީޢަތް ވާދޫގެ ސަލާމަތީސަލާމަތާ، އަދި ދެވަނަ ކަމަކީ މަސައްކަތްތަކުން ޝަރީޢަތަ މަސައްކަތުގެ ހާލަތުގައި ހަދަހަދާގެ ޝަރީޢަތް ނުދިނަ ޤާނޫނާއި ޤާނޫނާ އިސްލާމްދީ ދާދި ބައްޔަތެއް ހަދަހަދާފައި، މައްސަލައިގެ ވަކިއިރަށް ތަކުރާރުކުރެވުނީ، ޤާނޫނު މަސައްކަތްކުރެވުނީ ތަފާސީލުކުރެވުނު ހާލަތުގައި އެވިދާން (Facts) ކަމެއް އިސްލާމްކަމުގައިވާ ޝަރީޢަތްތަކާއި ޝަރީޢަތަ ބުނެފައިވާ ގޮތުން ޝަރީޢަތަ މަސައްކަތުގެ ޙާލަތު ދިނުމުން އިސްލާމީ ޙާލަތުގެ ކުރިމަތިވެގައި ތަޙުޤީޤާއި އަދިވެސް ސާބިތުވާ ޝަރީޢަތް ހަދަހަދާ ޤާނޫނުގެ ހާމަކުރެވިފައިވާ ޝަރީޢަތަކީ، މި ދެ ކަމުގެ މެދުގައި ވަޒަންކުރުން ބޭނުން ދަރަޖައިގެ އިޖުތިހާދުގެ ޤާނޫނީގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ހަދަހަދާ މަސައްކަތުގެ ކަށަވަރުކުރުމަށް ނިސްބަތްވާ ކުރެވިފައިވާ، އަދި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާ ދަނޑިވަޅުގައި އެކަން ޤާނޫނުއަސާސީ ކަށަވަރުކޮށްދޭ އެންމެހައި ހައްޤުތަކުގައި އިސްލާމީ ހަދަހަދަ ދަރަޖަ ދައުލަތުގެ އިޖުތިހާދު ޤާނޫނުތަކުގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް

ކަނޑައެޅިފައިވާ އުޞޫލު މުޢާމަލާތްކުރާއިރު، އެ އުޞޫލު ތަބާވެ މުޢާމަލާތު ދަޢުވާކޮށްފައިވާ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުތަކުގައި އެއްގޮތް ނުވާކަމުގެ ދަލީލު އެ ޤާނޫނުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

11. މިސާލު ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން މި މައްސަލައަށް ތަޠުބީޤު ކުރާއިރު، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 793/Cr-C/2014 ޤަޟިއްޔާ 30 އޮކްޓޯބަރު 2016 ގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައި ވިނަމަވެސް، މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓް ފޮނުއްވާފައިވަނީ ހޯދުމަށް 01 ނޮވެމްބަރު 2016 ގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އެދުމުން 06 ޑިސެމްބަރު 2016 ގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން މައްސަލައިގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓު ފޮނުއްވާފައިވާއިރު އެ ރިޕޯޓު ލިބުނީ 10 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ގޮތުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހައިކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރީގައި އެދުމުން 02 ފެބްރުއަރީ 2017 ވީ ދުވަހުގައި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ހުއްދަ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އެދިފައިވާކަން އެނގެންއޮތެވެ.

12. ހައިކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރީން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 793/Cr-C/2014 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުއްދަ ދިނުން ދުވަހުން ފެށިގެން ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ބާރުގެ ގޮތުގެ އުޞޫލު ބާރުވެރިން[5] ބަލަހައްޓާފައިވާ ގޮތުން ދުވަސް ބަލާއިރު ޤާނޫނީ 02 ފެބްރުއަރީ 2017 ވީ ދުވަހުން ފެށިގެން 10 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިމައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފު ފޯމު ހައިކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅާފައިވާކަމެވެ. ނަމަވެސް ބަދަލުވެ ކުރިއަށް މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ފޯމު ހައިކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރީން ހުށަހަޅަނީ ތާރީޚު 16 އޮކްޓޯބަރު 2019 ކަން އެނގެންއޮތެވެ. ބަޔާންވެދިޔަ ތާރީޚުތަކަށް ބެލުމުން ހައިކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރީގެ ނަންބަރު 95-CR/196/2017/6 (02 ފެބްރުއަރީ 2017)

---

[5] "ހައިކޯޓުގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/06/SC ސަރކިއުލަރގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން، ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤަޟިއްޔާ ނިންމާ ތާރީޚުން ފެށިގެން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހައިކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރީ ހައިކޯޓުގެ ދާއިރާގައި މުއްދަތު ކޯޓުތަކުގެ ރަޖިސްޓްރީގައި ދިރާސާކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ފަހުން"

ސިޖިއިން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 793/Cr-C/2014 ގެ ޝަރީޢަތާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހަޅައިން ދުވަހާއި ޖޫރިސްޑިކްޝަން ޤަރާރުގެ އުޞޫލުގެ ފާހަގަކުރުން މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހެޅި ދުވަހާއި ދެމެދު ބަންދު ދުވަސްތައް ނުލައި 636 (ހަސަތޭކަ ތިރީސް ހައެއް) ދުވަސް ފާއިތުވެ ގޮސްފައި ވެއެވެ. އަދި ބަންދު ދުވަސްތައް ހިމަނައިގެން ބަލާއިރު އެއީ 2 އަހަރާއި 8 މަހާއި 13 ދުވަހެވެ. މިހެންކަމުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ހައިކޯޓުން ހުއްދަ ދިން ތާރީޚާއި މައްސަލައިގެ ފޯމު ޖޫރިސްޑިކްޝަން ޤަރާރުގެ އުޞޫލުން ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅި ތާރީޚާއި ދެމެދު އެކަށީގެންނުވާ ދިގު މުއްދަތެއްކަމަށް ހިނގާ ގޮސްފައިވާކަމަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

13. ވީމާ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އުޞޫލުގެ މަތިން ހުރުމުން، ހައިކޯޓުން މި މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ހުއްދަ 02 ފެބްރުއަރީ 2017 ގައި ޖޫރިސްޑިކްޝަން ޤަރާރުގެ އުޞޫލުން ދިންނަމަވެސް، ބަންދު ދުވަސްތައް ނުލައި 636 (ހަސަތޭކަ ތިރީސް ހައެއް) ދުވަސް ފާއިތުވެފައިވާއިރު މައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފު ފޯމު ހައިކޯޓަށް ބަލައިގަންނަވައިދިނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/06/SC ސަރކިއުލަރާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ފެންނާތީ މި މައްސަލައަކީ ހައިކޯޓުގައި ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ މައްސަލައެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ނުދެކެމެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސް ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމާއެކު، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 793/Cr-C/2014 ގެ ޝަރީޢަތާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ހުއްދަ 02 ފެބްރުއަރީ 2017 ގައި ޖޫރިސްޑިކްޝަން ޤަރާރުގެ އުޞޫލުން ދިންނަމަވެސް، ބަންދު ދުވަސްތައް ނުލައި 636 (ހަސަތޭކަ ތިރީސް ހައެއް) ދުވަސް ފާއިތުވެފައިވާއިރު މައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފު ފޯމު ހައިކޯޓަށް ބަލައިގަތުމަކީ ނިންމުމެއް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/06/SC ސަރކިއުލަރާއި އެކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/05 ޤާނޫނު ސާބިތު ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް ކަމުގައިވާތީ، ހައިކޯޓުގައި މިޝަރީޢަތާ ކުރިއަށް ގެންދެވޭ މައްސަލައެއްގައި ޖޫރިސްޑިކްޝަން

ޖެނަރަލްގެ އޮފީހުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބަލައި [illegible] ކަނޑައަޅައި [illegible] ހުކުމެއް

އިއްވުމަކީ، ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނަރަލްގެ

އޮފީހުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅި، ކުރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 793/Cr-C/2014

ޤަޟިއްޔާއަކީ، މިކޯޓުން ބަލައި މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ ފުރިހަމަ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި

ހުކުމްކޮށްދީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމް ކުރީ:

އިސްވެރި ފަނޑިޔާރު ހާތިފް ހިލްމީ

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޢޫފް އިބްރާހީމް

(ތައްގަނޑު)